

Cuprins

Cuvânt-înainte	XVII
Abrevieri	XIX
Partea I. Morfologia	1
Capitolul I. Substantivul	3
Definiție	3
Clasificarea substantivelor.....	3
Acordul substantivului colectiv.....	4
Cazul substantivelor	5
Posibilități combinatorii ale substantivului	11
Locuțiunile substantivale.....	11
Aplicații	12
Capitolul II. Articolul.....	18
Definiție	18
Felurile.....	18
Aplicații	21
Capitolul III. Adjectivul	22
Definiție	22
Clasificarea adjectivelor	22
Gradele de comparație	23
Adjective fără grade de comparație	24
Funcțiile sintactice ale adjectivului.....	24
Posibilități combinatorii ale adjectivului	24
Locuțiunile adjectivale	25
Aplicații	26

Capitolul IV. Pronumele.....	31
1. Pronumele personal.....	31
Declinarea pronumelui personal.....	31
Cazul și funcția sintactică.....	33
Pronumele personal în dativ posesiv.....	36
Pronumele personal cu valoare neutră.....	36
Pronumele personal de politețe.....	36
2. Pronumele reflexiv.....	37
Declinarea pronumelui reflexiv.....	37
Cazul și funcția sintactică.....	39
3. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv.....	40
Funcția sintactică a pronumelui posesiv.....	41
Adjectiv posesiv în Acuzativ.....	42
4. Pronumele și adjectivul demonstrativ.....	43
Felurile.....	44
Formele populare.....	44
Funcția sintactică a pronumelui demonstrativ.....	44
5. Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât.....	46
6. Pronumele și adjectivul pronominal negativ.....	47
7. Pronumele și adjectivul pronominal interogativ.....	48
Declinarea pronumelui interogativ.....	48
Funcția sintactică a pronumelui interogativ.....	49
8. Pronumele și adjectivul pronominal relativ.....	49
Funcția sintactică a pronumelui relativ.....	51
10. Adjectivul pronominal de întărire.....	52
Formele adjectivului de întărire.....	53
Posibilități combinatorii ale pronumelui și ale adjectivului pronominal.....	53
Aplicații.....	54
Capitolul V. Numeralul.....	66
Definiție.....	66
I. Cardinale.....	66

II. Ordinale.....	68
Funcții sintactice.....	68
Posibilități combinatorii ale numeralului.....	69
Aplicații.....	71
Capitolul VI. Verbul.....	75
Definiție.....	75
Felurile.....	75
Verbe tranzitive, intransitive.....	75
Conjugarea.....	77
Diatezele.....	77
Felurile.....	77
Modurile și timpurile verbului.....	79
Funcțiile sintactice ale modurilor nepersonale.....	84
Locuțiuni verbale.....	85
Aplicații.....	86
Capitolul VII. Adverbul.....	94
Definiție.....	94
Clasificarea adverbelor.....	94
Gradele de comparație.....	97
Funcțiile sintactice ale adverbelor.....	97
Posibilități combinatorii ale adverbului.....	97
Locuțiuni adverbiale.....	98
Aplicații.....	99
Capitolul VIII. Prepoziția.....	101
Definiție.....	101
Feluri.....	101
Capitolul IX. Conjunția.....	103
Definiție.....	103
Clasificarea conjuncțiilor.....	103

Capitolul X. Interjecția	105
Definiție	105
Clasificarea interjecțiilor	105
Funcția sintactică a interjecției	106
Posibilități combinatorii ale interjecției	106
Aplicații	107
Capitolul XI. Algoritmul analizei morfosintactice	108
Partea a II-a	111
Capitolul I. Sintaxa	113
Sintaxa propoziției	113
Definiție	113
Clasificarea propoziției	113
Capitolul II. Subiectul.....	115
Definiție	115
Clasificarea subiectului	116
Cazurile subiectului.....	118
Propoziția subiectivă	118
Elementul regent care cere în frază o subiectivă	118
Topica și punctuația subiectivei.....	119
Aplicații	120
Capitolul III. Predicatul	122
Definiție	122
Predicatul verbal	122
Predicatul nominal	123
I. Verbele copulative	123
II. Numele predicativ	126
Nume predicativ multiplu.....	127
Recunoașterea numelui predicativ	128
Confuzia adjectiv/ adverb ca nume predicativ	129
Propoziția predicativă	129

Elementul regent care cere în frază o predicativă	130
Aplicații	131
Capitolul V. Atributul	133
Definiție	133
Clasificare.....	133
Atributul substantival	133
Atributul adjectival.....	134
Acordul atributului adjectival.....	135
Atributul pronominal.....	135
Felul atributelor pronominale	135
Atributul verbal.....	135
Atributul adverbial	136
Atributul interjecțional.....	136
Atributiva.....	136
Elementul regent care cere în frază o atributivă.....	137
Topica și punctuația	137
Aplicații	138
Capitolul VI. Complementul direct.....	140
Definiție	140
Exprimare.....	141
Completiva directă	141
Aplicații	142
Capitolul VII. Complementul indirect	144
Definiție	144
Exprimare.....	144
Topica și punctuația	145
Completiva indirectă	145
Capitolul VIII. Complementul prepozițional	147
Definiție	147
Exprimare.....	147

Confuzia complement direct/complement prepozițional	148
Topica și punctuația	149
Completiva prepozițională	149
Elementele de legătură subordonatoare	149
Aplicații	150
Capitolul IX. Complementul de agent	153
Definiție	153
Exprimare	153
Topica și punctuația	154
Completiva de agent	154
Topica și punctuația	154
Aplicații	155
Capitolul X. Circumstanțialul de loc	156
Definiție	156
Exprimare	156
Topica și punctuația	157
Circumstanțiala de loc	157
Elementele de legătură subordonatoare	157
Aplicații	158
Capitolul XI. Circumstanțialul de timp	160
Definiție	160
Exprimare	160
Topica și punctuația	161
Circumstanțiala de timp	161
Elementele de legătură subordonatoare	162
Aplicații	162
Capitolul XII. Circumstanțialul de mod	164
Definiție	164
Exprimare	164

Topica	165
Circumstanțiala de mod.....	165
Elementele de legătură subordonatoare	165
Topica și punctuația	166
Aplicații	166
Capitolul XIII. Circumstanțialul de cauză.....	168
Definiție	168
Părțile de vorbire prin care se exprimă.....	168
Topica și punctuația	168
Cauzala.....	169
Elementele de legătură subordonatoare	169
Topica și punctuația	169
Aplicații	170
Capitolul XIV. Circumstanțialul de scop.....	171
Definiție	171
Părțile de vorbire prin care se exprimă.....	171
Topica și punctuația	171
Finala	172
Elementele de legătură subordonatoare	172
Topica și punctuația	172
Aplicații	173
Capitolul XV. Circumstanțiala condițională.....	174
Definiție	174
Elementele de legătură subordonatoare	174
Topica și punctuația	174
Aplicații	175
Capitolul XVI. Circumstanțiala concesivă.....	177
Definiție	177
Elementele de legătură subordonatoare	177
Topica și punctuația	178
Aplicații	178

Capitolul XVII. Circumstanțiala consecutivă	180
Definiție	180
Elementele de legătură subordonatoare	180
Topica și punctuația	181
Aplicații	181
Capitolul XVIII. Exerciții de fixare a subordonatelor studiate	183
Partea a III-a. Teste finale	189
Teste de verificare	191
Testul 1.....	191
Testul 2.....	193
Testul 3.....	194
Testul 4.....	196
Testul 5.....	198
Testul 6.....	199
Testul 7.....	200
Testul 8.....	201
Testul 9.....	202
Testul 10.....	203
Teste de recapitulare.....	204
Varianta 1	204
Varianta 2	205
Varianta 3	206
Varianta 4	208
Varianta 5	209
Varianta 6	210
Varianta 7	211
Varianta 8	212
Varianta 9	213

Cuprins

XV

Varianta 10	214
Varianta 11	216
Varianta 12	217
Bibliografie selectivă.....	219

Cuvânt-înainte

Această lucrare apărută inițial în anul 2005 la Editura Aletheia, Bistrița, adaptată cerințelor noilor programe și evoluției cercetării gramaticale, reprezintă o lucrare de tip școlar, practică, având rolul de a facilita însușirea corectă a gramaticii limbii române.

Cartea se adresează elevilor claselor gimnaziale și liceelor pedagogice, tuturor celor interesați de studiul gramaticii în vederea susținerii examenelor de admitere sau de titularizare.

În același timp, prin modalitatea în care sunt explicate noțiunile de morfologie și sintaxă, lucrarea este utilă și profesorilor de limbă română care pot identifica noi metode și tehnici de predare, pot găsi sugestii utile în predarea facilă a gramaticii limbii române.

Deopotrivă, cartea poate fi folositoare și publicului larg (părinților), care nu are tangență directă ca profesie cu analiza gramaticală.

Am sintetizat teoria gramaticală așa cum este prezentată în programa școlară, dorind ca, prin simplitatea explicării părții teoretice, publicul cărui i se adresează să înțeleagă și să aplice cu ușurință noțiunile teoretice în analiza gramaticală.

Ținând seama de principiul didactic după care tratarea teoretică se îmbină obligatoriu cu aplicațiile practice, bazate pe o varietate de exerciții, am însoțit fiecare explicație cu exemple de analiză gramaticală, la finalul fiecărei părți de vorbire elaborând un set de exerciții care să contribuie la o mai bună însușire a părții teoretice.

Cartea a fost structurată pe trei părți, prima parte cuprinzând elemente de morfologie, partea a II-a elemente de sintaxă, iar

partea a III-a fiind rezervată testelor finale de verificare a cunoștințelor în baza explicațiilor oferite în părțile I și II.

Nădăjduiesc ca lucrarea să fie de un real folos practic în rezolvarea exercițiilor gramaticale și să contribuie la perfecționarea învățării limbii române în școală.

Conștientă fiind de limitele muncii depuse, de faptul că orice lucrare poate fi completată și îmbunătățită, sper totuși că am reușit să ofer un suport tuturor celor interesați și să aduc o contribuție la domeniul vast al analizei gramaticale.

În final, țin să exprim profunda recunoștință față de mama mea, **profesor Elisabeta Frențiu**, de la care am moștenit pasiunea pentru gramatica limbii române, de al cărei suport moral am beneficiat, dar care, din păcate, nu a mai apucat să vadă tipărită această carte.

Este considerentul pentru care din tot sufletul dedic această carte memoriei ei.

Autoarea